

't Is vol van schatten hier

Uit de verzamelingen van het Genootschap

Erik van der Doe

Een aanwinst uit Turkije van consul Van Uije Pieterse

Nederland en Turkije onderhouden al eeuwen relaties. Een paar jaar geleden vond de viering plaats van vierhonderd jaar Nederlands-Turkse betrekkingen. In 1612 overhandigde gezant Cornelis Haga zijn geloofsbrieven aan sultan Ahmed I en verkreeg daarmee het recht om onder Nederlandse vlag handel te drijven in Constantinopel. Daarmee werd feitelijk ook – en voor de eerste keer – de onafhankelijkheid van de Republiek erkend. De collectie van het Zeeuws Genootschap bevat talloze unieke en waardevolle onderdelen, bijzondere overzeese voorwerpen en curieuze geschriften. Daaronder zijn ook getuigenissen van oude en goede banden tussen beide landen. Vorig jaar is de verzameling etnografica verder uitgebreid met een aantal volkenkundige voorwerpen uit Turkije, afkomstig van iemand uit de diplomatieke dienst, een Zeeuw.

De kleindochter van de Nederlandse consul-generaal in Turkije schenkt het Zeeuws Genootschap in 2010 het ca. 0,4 meter omvattende familiearchief en legateert een aantal Turkse voorwerpen van haar grootvader Th.J.J. van Uije Pieterse (1855-1922). In 2012 is de wens van Christina van Uije Pieterse de voorwerpen na te laten aan het Zeeuws Genootschap geformaliseerd in een akte van schenking. Zolang zij leefde zouden deze in haar huis te Warnsveld blijven. Na haar overlijden in de zomer van 2014 zijn de voorwerpen overgebracht naar Zeeland.

Consul-generaal in Smyrna

Theunis Jacobus Johannes van Uije Pieterse is de zoon van Theunis van Uije Pieterse en Maria Johanna Blaabeen en ziet het levenslicht in Vlissingen op 27 november 1855. Na zijn promotie in de rechten te Leiden in 1882, is hij een aantal jaren werkzaam als advocaat in Den Haag. In

Th.J.J. van Uije Pieterse (1855-1922), van 1906 tot 1921 de Nederlandse consul-generaal in Turkije. Zeeuws Archief, collectie KZGW, familiearchief Van Uije Pieterse.

1888 wordt hij aangesteld als drogman (tolk) en kanselier bij de Nederlandse vertegenwoordiging in Constantinopel en vertrekt vlak na zijn huwelijk met de Leidse Cornelia Mulić (1858-1916) naar Turkije. Hij wordt daar consul in 1893. In 1906 wordt Theunis overgeplaatst als consul-generaal te Smyrna, waar hij tot aan zijn pensioen in 1921 blijft. Dan keert hij terug naar Den Haag. Dat is net op tijd om het politieke geweld te ontlopen wanneer in 1922 de christelijke Griekse en Armeense bevolking door de Turken onder aan-

Houten koranstandaard uit Turkije. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, G14-016.

Met parelmoer ingelegd houten doosje uit Turkije, 16 cm hoog. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, G14-014.

voering van Atatürk het land uit wordt gedreven en de oude stad Smyrna (die sindsdien Izmir heet) wordt verwoest. De Nederlandse kolonie boet daarna ook snel aan betekenis in. In *L'Echo de France* (5 mei 1921) worden Van Uije Pieterse's consulaire capaciteiten alsook zijn aangename persoonlijkheid geroemd; het krantenbericht over zijn terugkeer naar Nederland eindigt met: "En quittant Smyrne, M. van Uije Pieterse y laissera un durable souvenir."

Zijn vrouw Corry was toen al overleden en in Smyrna begraven. Zij was onderscheiden met de Turkse orde van Chefakat. Van Uije Pieterse had onderscheidingen gekregen in de Turkse ordes van Osmanie en Medjidie. In Nederland werd hij benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Sinds 1904 was hij lid van het Zeeuws Genootschap, zoals ook zijn vader dat tot zijn dood in 1903 was. Hij zette de traditie voort.

Oud-consul Theunis J.J. van Uije Pieterse overlijdt op 66-jarige leeftijd op 29 augustus

1922 in het gemeenteziekenhuis van Den Haag. Op zijn begrafenis op Oud Eik en Duinen, waar tal van bekende Nederlanders liggen, is een vertegenwoordiger namens de minister van Buitenlandse Zaken aanwezig. Ook oud-minister Van Tets van Goudriaan, die in Constantinopel zijn chef was, betuigt zijn respect. In binnen- en buitenlandse kranten wordt bij zijn overlijden stilgestaan. *La Réforme* (2 september 1922) memoreert tevens zijn inzet voor vluchtelingen gedurende de Eerste Wereldoorlog en het Grieks-Turkse conflict.

Voorwerpen uit Turkije

Nadat hij eerder al schenkingen van Turkse gebruiksvoorwerpen aan het Rijks Ethnografisch Museum te Leiden (het huidige Museum Volkenkunde) had gedaan, schenkt Van Uije Pieterse in 1906 verschillende voorwerpen uit Turkije aan het Zeeuws Genootschap waarvan hij dan sinds

Ingelegd houten fotolijstje uit Turkije. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, G10-002.

Ingelegd houten theetafeltje uit Turkije, 46 cm hoog. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, G14-015.

kort lid is. De voorwerpen bevinden zich nu in het Zeeuws Museum. Hieronder zijn een koperen wierookbrander (nr. G3678), een koperen olielampje (genaamd *liboul*; nr. G3679) en een doosje met reukwerk (met daarin vijf zakjes met de Turkse namen van de ingrediënten: *khours*, *asלבend*, *eud aghadje*, *anber* en *unluk*; nrs. G3704 en G3696 t/m G3700). Op de algemene vergadering van het Genootschap worden de voorwerpen – vanwege de afwezigheid van de schenker – door secretaris Fruin voor de aanwezigen “uitgelegd en toegelicht”. In 1905 had hij al enige in Turkije opgegraven archeologische voorwerpen geschenken en in 1908 volgt een aantal Turkse en Romeinse munten. Terug in Nederland na zijn pensionering schenkt hij nog een vroeg-zeventiende-eeuwse te Smyrna gevonden loden ambassadeurspenning en een vijftal nieuwe in verschillende plaatsen geslagen Turkse zilveren gelegenhedenstwee-piastermunten (*ochtaraki*).

Recent is de collectie dus verrijkt met volken-

kundige voorwerpen uit Turkije afkomstig van oud-consul Van Uije Pieterse. Het gaat om een met parelmoer ingelegd houten doosje (van 16 cm hoog; nr. G14-014), een houten achtkantig theetafeltje (46 cm hoog; nr. G14-015), een houten koranstandaard (nr. G14-016) en een ingelegd houten fotolijstje (al in 2010 overgedragen, nr. G10-002). Er is een sigarettenzakje met kraaltjes versierd, voorstellende een huis met Turkse vlag (nr. G14-010). Verder zijn er drie kleine bewerkte messing voorwerpen, gebruikt voor reukwaren: parfumflesje (zonder stopje; nr. G14-011), potje met deksel (nr. G14-012) en vijzeltje met stamper (nr. G14-013). Parfum en Turkse sigaretten waren destijds bekende en gewilde producten. Het aardige is dat het alledaagse lokale gebruiksvoorwerpen zijn, niet speciaal gemaakt om te bewaren. Ten slotte zijn er enige met halfedelstenen versierde sieraden uit Klein-Azië (nr. G14-009). Hierin is onder andere turkoois verwerkt (dat ‘Turkse steen’ betekent en ook de nationale steen

Sigarettenzakje versierd met kraaltjes voorstellend een huis met Turkse vlag. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, G14-010.

Drie bewerkte messing voorwerpen voor reukwaren uit Turkije. Parfumflesje (G14-011), potje met deksel (G14-012), vijzeltje met stamper (G14-013). Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap.

van Turkije is). De voorwerpen zijn gevoegd bij de verzameling volkenkundige voorwerpen van het Zeeuws Genootschap in het Zeeuws Museum.

Familiewapens

In 2014 werd tevens aan de collectie toegevoegd een ingelijst geschilderd familiewapen "Pieterse" op papier (nr. G14-008). Op de achterzijde staat geschreven: "Het Wapen dezer Familie bestaat uit een veld van goud, beladen met drie Leliën van keel (rood) 2 en 1. Tot Helmteeken een roode Lelie tusschen een vlugt van zable (zwart). De Leliën beteekenen Kunst en Wetenschap, de vlugt, de opkomst der Familie en rood met goud, de Vrijheid. Het Wapen dezer Familie staat in Th. Bach's Wapenboek, Nürnberg, Deel III, p. 153. Het Wapen is geteekend en geschilderd en in lijst gezet door W.G. van den Berg, Amsterdam, 6 Februari 1926."

Tot slot omvat de schenking nog twee glas-in-lood familiewapens, namelijk een ovaal "Pieterse" (nr. G14-006) en een vierkant "v.d. Ouden-dijk Pieterse" (nr. G14-007). De drie familiewapens zijn eveneens overgebracht naar het Zeeuws Museum.

Familiearchief

Het particuliere archief, met enkele tientallen brieven (vooral van Toni, de oudste en jonggestorven zoon van Theunis en Corry, zijn veel brieven bewaard), foto's, genealogische aantekeningen en andere documenten uit eind achttiende tot begin twintigste eeuw. Het betreft niet alleen de consul in Turkije, maar ook diens vader Theunis van Uije Pieterse (1819-1903). Deze was notaris te Vlissingen van 1848 tot 1891 en maar liefst vijftig jaar gemeenteraadslid (1851-1901). Voor dit jubileum kreeg hij op 9 september 1901 van de

gemeente een gouden gedenkpenning met oorkonde. Hij was daarnaast 25 jaar wethouder in Vlissingen (1864-1889) en ook lid van Provinciale Staten van Zeeland (1878-1895). In 1901 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Van zijn hand verscheen de *Handleiding tot de beoefening van het notarisambt* (1846), een in vakkringen bekend werk dat verscheidene malen is herdrukt. Hij was ook de auteur van de *Proeve van wetherziening betrekkelijk het tweede en verder huwelijk* (1877), waarvan exemplaren met aantekeningen in het familiearchief zitten. Hij werd benoemd tot lid van het Zeeuws Genootschap in 1883. Het archief is al in 2010 ondergebracht in het Zeeuws Archief. Vorig jaar werden nog enige gevonden foto's en brieven toegevoegd.

Ramp met de Titanic

Een paar geschriften in het familiearchief vallen op. In een brief aan consul Theunis van Uije Pieterse, geschreven op 22 april 1912 door zijn vrouw Corry, die dan op het punt staat per schip terug te gaan naar haar echtgenoot in Turkije, meldt zij het nieuws van een van de grootste gebeurtenissen in de scheepvaartgeschiedenis van een week eerder: "Hoe verschrikkelijk de ramp der Titanic, men krijgt bij 't lezen kippevel, geen wonder dat ik nog banger word om op zee te varen..." Voor ze afreist gaat ze eerst nog op familiebezoek in Vlissingen. Dan verzamelt ze alle moed en maakt de reis over zee terug naar Theunis in Smyrna.

"Om gek van te worden"

Over curieuze geschriften gesproken. In het particuliere archief is onderstaand opmerkelijk briefje aangetroffen over hoe buitengewoon ingewikkeld familierelaties kunnen worden. Zo ingewikkeld zelfs dat je vader je schoonzoon, je vrouw je grootmoeder en je zelf je eigen grootvader kunt zijn – om gek van te worden:

De reden waarom zeker iemand onlangs een zelfmoord pleegde vond men op het papier geschreven in zijn linkerlaars. Ik huwde een weduwe die een volwassen dochter had. Mijn vader kwam ons vaak bezoeken, werd verliefd op mijn stiefdochter en huwde haar. Zoo werd mijn eigen vader mijn schoonzoon en mijn stiefdochter mijn moeder, daar ze de vrouw mijns vaders was. Eenigen tijd daarna schonk mijn vrouw mij een zoon, deze werd natuurlijk mijns vaders zwager en mijn oom, want hij was de broeder van mijn stiefmoeder. Mijn 's vaders vrouw (namelijk mijn stiefdochter) kreeg ook een zoon, die werd natuurlijk mijn broeder en tegelijkertijd mijn kleinzoon, want hij was de zoon mijner stiefdochter. Mijn vrouw werd mijn grootmoeder, omdat zij de moeder van mijn moeder was. Ik was de man van mijn vrouw en tegelijkertijd de kleinzoon mijner vrouw. En daar de man van iemands grootmoeder zijn grootvader is, zoo ben ik ongelukkig mijn eigen grootvader. Dat is inderdaad om gek van te worden.

De geschenken van consul Hamel uit Bangkok

In november 2014 presenteerde Hans Walraven, oud-journalist van *De Gelderlander*, het boek *Tropenjaren* over zijn voorouder Pieter Simon Hamel (1845–1900) in de Zeeuwse Bibliotheek. Hierin is het verhaal te lezen over Hamels leven en zijn uitzonderlijke carrière: van dorpsonderwijzer in Groede tot consul-generaal in West-Afrika, Siam (het huidige Thailand) en Zuid-China en Formosa (nu Taiwan). De in Breskens geboren Hamel blijkt een vooraanstaande Nederlandse diplomaat te zijn geweest. En net als veel andere Zeeuwen in den vreemde schonk hij tijdens zijn verblijf in Bangkok het Zeeuws Genootschap een aantal interessante volkenkundige voorwerpen, met als doel het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek naar Siamese en Chinese tradities en gewoonten.

Pieter Hamel en Frederik Nagtglas

In 1868 leert Pieter Hamel de Middelburger Frederik Nagtglas kennen en een jaar later schrijft hij hem een brief met het verzoek om hem te introduceren bij zijn broer Cornelis Nagtglas die gouverneur is in het gebied van de Nederlandse Bezittingen ter kust van Guinea (het huidige Ghana). Hamel staat op het punt te vertrekken naar de hoofdstad Elmina om daar als hulponderwijzer aan het werk te gaan. In de verzameling handschriften van het Zeeuws Genootschap in de Zeeuwse Bibliotheek is deze brief bewaard gebleven (nr. 1249), tezamen met een brief van november 1884 waarin hij op emotionele wijze schrijft over het overlijden van zijn vrouw Marie den Bouwmeester (nr. 1250).

Frederik Nagtglas is in de periode 1862–1884 actief in het Zeeuws Genootschap. Naast bestuurslid is hij ook bibliothecaris en conservator van het kabinet van oud- en zeldzaamheden. In die laatste functie moet hij Hamel overtuigd hebben van het belang van de verzamelingen en dat het

schenken van bijzondere, uitheemse voorwerpen bijdraagt tot het verbreden van de kennis over vreemde volken.

Aanwinsten voor het Zeeuws Genootschap

Na zijn aanstelling in Bangkok in 1881 wordt Hamel benoemd tot lid van het Genootschap. In het archief van het Genootschap in het Zeeuws Archief is een brief te vinden waarin hij zijn benoeming aanvaardt. Hij schrijft: “Thans is het mij zeer aangenaam U te kunnen berigten, dat ik het eene hoogst eervolle onderscheiding acht als medelid in uw Genootschap te zijn opgenomen, en ik dus de benoeming volgaarne aanneem, hoezeer ik mij ook bewust ben daarop door wetenschappelijkheid al zeer weinig aanspraak te kunnen maken.” Hij wil het Genootschap vanuit Siam van dienst zijn en vraagt het bestuur eventuele wensen door te geven. In de volgende jaren schenkt hij diverse voorwerpen. Dat doet hij ook aan het Rijks Ethnografisch Museum in Leiden (nu Museum Volkenkunde) en het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Batavia. Als hij Nederland bezoekt neemt hij vooral lokale kunst- en gebruiksvoorwerpen mee.

In 1882 schenkt hij het Zeeuws Genootschap een met glinsterende glasscherven versierd verguld loden boeddhabeeldje uit Siam. Uitzonderlijk is de staande houding van de boeddha. Het 40 cm hoge beeldje is afgedekt met vier boven elkaar geplaatste baldakijnen (nr. 3600-BEV-Z-78). De baldakijnen zijn in de loop der tijd losgeraakt en het is niet bekend waar ze gebleven zijn.

Als Hamel in het voorjaar van 1884 met verlof in Nederland is, bezoekt hij familie en vrienden. Nagtglas staat dan net op het punt te verhuizen naar Utrecht. Hij noteert in zijn dagboek: “Tot zelfs de laatste dagen kregen wij nog bezoek, o.a. op de 18. Maart toen in de reeds bijna ontta-

kelde voorkamer, onze vriend Hamel (uit Bangkok) en zijn lief vrouwtje Marie den Bouwmeester bij ons kwamen theedrinken.”

In dat jaar verblijdt Hamel het Genootschap met nog vijf voorwerpen. Zijn geschenk van een houten model van een drijvend Siamees winkelhuis (nr. G2172) staat in een vitrine van de Wonderkamers van het Zeeuws Museum. Het is een prachtig miniatuur met minutieuze potjes en lapjes stof. In de negentiende eeuw telde Bangkok vele kanalen (zogenoemde *khlongs*) en veel bedrijvigheid vond plaats op het water.

Een ruim twee meter lang rieten blaas- of mondorgel uit Siam (*khène*) komt ook in Middelburg aan (nr. 3600-BEV-Z-88). Het is een traditioneel muziekinstrument, gemaakt van bamboepijpen van verschillende lengten die bijeen worden gehouden door een hardhouten reservoir waarin lucht wordt geblazen. Het geluid lijkt op dat van een viool. Het orgel bevindt zich in het depot van het Zeeuws Museum.

Een opvallend geschenk is een stenen beeld van een Aziatische olifant (nr. G3668). Al in 1890 wordt in de catalogus van het Genootschap melding gemaakt van de beschadiging van de linkerslagtand en de linkervoorpoot. Het beeld is 30 cm hoog en fijn beschilderd met stippels rond de ogen, slurf en kleine oren. De olifant ligt in het depot van het Zeeuws Museum en moet gerestaureerd worden. Even was hij te zien op de tentoonstelling in de Zeeuwse Bibliotheek ter gelegenheid van de presentatie van het boek *Tropenjaren* en haalde zelfs de *PZC* van 15 november 2014.

Miniatuur van een drijvend Siamees winkelhuis uit 1884. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, G2172.

Stenen beeld van een Aziatische olifant, geschonken 1884, 30 cm hoog. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, G3668.

Traditioneel, ruim twee meter lang rieten mondorgel uit het noordoosten van Siam, geschonken 1884. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, 3600-BEV-Z-88.

Chinees mandje van bamboe, 28 cm hoog, geschonken 1884. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, 3600-Z-8055.

Model van een prau uit Ceylon, 1884. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, 3600-ZO-20.

De schenking van een pakket in stroken gesneden bladeren van de lontarpalm waarop Siamese teksten zijn geschreven, vormt een aanvulling op de tientallen lontarbladen met handschriften uit Azië die al in de verzameling van het Genoot-

schap aanwezig zijn (nr. 3600-BEV-Z-100-01/03). De stevige palmladeren zijn zeer geschikt om te beschrijven. Meestal betreft het godsdienstige teksten. Onderzoek moet duidelijk maken om welke volkstaal of dialect het gaat en wat de

Beschreven lontarbladen met Siamese teksten, geschonken 1884. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, 3600-BEV-100-01/03.

inhoud van de tekst is. De lontarbladen van Hamel zijn verpakt in een opvallende luxe omslag van textiel en dat komt weinig voor.

Het vijfde geschenk is een kunstig bewerkt Chinees hengselmandje van gevlochten bamboe (nr. 3600-Z-8055). Het mandje is 28 cm hoog en staat momenteel tentoongesteld in de Wonderkamers van het Zeeuws Museum bij het thema Huis en Handel.

Huibert Pieter den Bouwmeester

Bij een opsomming van de geschenken van Pieter Hamel mogen de twee giften van zijn zwager H.P. den Bouwmeester (1853-1913) aan het Zeeuws Genootschap niet onvermeld blijven. Er zijn aanwijzingen dat Hamel hierbij een rol heeft gespeeld. De familie Den Bouwmeester was bekend in Middelburg en maakte deel uit van de houthandel Den Bouwmeester, Borsius, Van der Leyé. Rond 1880 staat Huib den Bouwmeester aan het begin van een bestuurscarrière in Zeeland. Zijn interesse in overzeese gebieden blijkt uit zijn bemoeienis – als secretaris van de Zeeuwsche Commissie van de Internationale Koloniale en Uitvoerhandel – met de wereldtentoonstelling in Amsterdam in 1883. Het jaar daarop schenkt hij het Genootschap een model van een in Azië bekend vaartuig, een prauw met een drijver en een opbouw met een zeilinrichting, afkomstig uit Ceylon (nr. 3600-ZO-20). In 1887 volgt nog een stel porseleinen Siamese munten (nr. G3725). Opmerkelijk is dat hij pas in 1903 tot lid van het Zeeuws Genootschap wordt benoemd.

Vooraf de Siamese speelmunten duiden op de relatie met Hamel. Deze doneert in dezelfde tijd een grote collectie porseleinen Siamese munten aan zowel het Ethnografisch Museum (ruim 400 stuks) als aan het Bataviaas Genootschap. De muntjes zijn onbekend en beide instellingen doen een beroep op de deskundigheid van Hamel. Hij zoekt naar gegevens en beantwoordt al hun vragen. Hamel ontdekt dat de Siamezen ook weinig weten over de munten. De inheemse naam voor de speelmunt is *pee*. De muntjes hebben een door-

Voor- en achterzijde van twee porseleinen Siamese speelmunten, doorsnee ca. 2 cm, geschenken in 1887. Zeeuws Museum, Zeeuws Genootschap, G3725.

sne van ongeveer 2 cm, zijn verschillend van vorm en zeer kleurrijk. Aan de ene kant prijkt een gelukssymbool en op de andere kant staan Chinese karakters die een bepaalde geldwaarde weergeven. In gokhuizen wordt met het 'gebakken' geld gespeeld, maar er kan ook mee betaald worden. Hamels notities worden opgenomen in de gedrukte *Notulen van de algemeene bestuursvergaderingen* van het Bataviaas Genootschap en hij wordt zelfs benoemd tot corresponderend lid, een hele eer. In Europa leiden Hamels schenkingen en antwoorden tot uitgebreid wetenschappelijk onderzoek naar de oorsprong en de herkomst van de muntjes. Hamels informatie fungeert nog steeds als een betrouwbare bron en zo maakt hij alsnog aanspraak op 'wetenschappelijkheid'. De bovengenoemde munten van Den Bouwmeester lijken afkomstig te zijn uit de collectie van Hamel.

Dankzij de zoektocht van Hans Walraven

naar zijn voorouder Pieter Simon Hamel zijn diens giften aan het Genootschap opnieuw onderzocht. Nu is de schenker van het vergulde boedhabeeld bekend. De twee porseleinen munten zijn geïdentificeerd als de Siamese *pees*, geschonken door H.P. den Bouwmeester. Nieuwe informatie heeft geleid tot meer kennis over enkele etnografische voorwerpen uit de verzameling van het Genootschap.

Literatuur

– Paul van Dongen i.s.m. Nandana Chutwongs, *Porselein om*

mee te spelen. Siamese porseleinen munten in de collectie van het Rijksmuseum voor Volkenkunde, Leiden 2003, digitale publicatie.

- Liesbeth van der Geest, *P.S. Hamel en de stenen olifant*, blog op: <http://weblog.zeeuwsebibliotheek.nl/p-s-hamel-en-de-stenen-olifant/>, 20 november 2014.
- Frederik Nagtglas, 'Mijn leven', in: *Archief*, 1977, pp. 14-211. Het originele handschrift is te raadplegen in de Zeeuwse Bibliotheek: collectie Nagtglas-Boot, nr. 1135 C 2.
- Hans Walraven, met Jolenta Weijers, *Tropenjaren. In het spoor van P.S. Hamel, consul-generaal in Afrika en Azië in de negentiende eeuw*, Nijmegen 2014.
- Hans Walraven, *De verdwenen Boeddha*, blog op: <https://terugnaarelmina.blogspot.nl>, nr. 110, 17 januari 2015.

De auteurs in dit nummer

Drs. F. van der Doe (1957) studeerde zeege-schiedenis te Leiden en is als archivaris verbonden aan het nationaal conserveringsprogramma voor het papieren erfgoed Metamorfoze op de Koninklijke Bibliotheek. Sinds 1998 is hij conservator van de volkenkundige verzameling van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen.

Dr. L.F. van Driel (1944) studeerde Nederlandse taal- en letterkunde. Hij promoveerde op de taalkunde van de negentiende eeuw en schreef over allerlei taalkundigen. Na een biografie van J.H. van Dale (2003) concentreert hij zich op de cultuurgeschiedenis, vooral van westelijk Zeeuws-Vlaanderen.

Drs. E.J.M. van der Geest (1955) studeerde sociaal-economische geschiedenis te Leiden en was wetenschappelijk medewerker van het Zeeuws Documentatiecentrum en conservator oude drukken en bijzondere collecties van de Zeeuwse Bibliotheek. Sinds 2001 is zij conservator van de volkenkundige verzameling van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen.

Dr. T. van Gent (1967) is docent geschiedenis en politicologie aan University College Roosevelt. Hij promoveerde in 2009 aan de Universiteit van Amsterdam op het proefschrift *Het falen van de Nederlandse gewapende neutraliteit, september 1939-mei 1940*. Hij publiceert over militaire, maritieme en Zeeuwse geschiedenis.

Genootschapszaken

Nehalennia

Van *Nehalennia*, tijdschrift over archeologie, cultuurhistorie, streektaal en volkscultuur van Zeeland en Goeree-Overflakkee, verscheen dit voorjaar de 187ste aflevering. In deze uitgave van de werkgroep Cultuurhistorie van het Genootschap en de *Zêeuwse Dialect Verênigieng* veel aandacht voor Middelburg met artikelen over 'foute' informatie op Middelburgse monumenten en 'Bachten Steene, een eerste blik in de beerputten'. Verder wordt onder meer stilgestaan bij vijftig jaar *Woordenboek der Zeeuwse Dialecten*.

Contactadres: Werkgroep Cultuurhistorie, Zeeuws Archief, Postbus 70, 4330 AB Middelburg, wch-zeeland@gmail.com.

Voluta

Van *Voluta*, het periodiek van de werkgroep Geologie van het Genootschap, verscheen dit jaar het eerste nummer van de 21ste jaargang. Hierin veel aandacht voor botten en schelpen, een vraaggesprek met een verzamelaar en een opmerkelijk verhaal over een negenjarige die een mammoetkies vond op het strand van de Banjaard.

Contactadres: Secretariaat Zeeuws Genootschap of www.werkgroepgeologie.nl.

Middeleeuwse gevel hersteld

De restauratie van de middeleeuwse gevel aan de achterzijde van de Wagenaarstraat in Middelburg is binnenkort voltooid. Het herstelwerk gebeurde in opdracht van het Genootschap, de eigenaar van het monument. De houten gevel is een van de weinige exemplaren die uit de middeleeuwen bewaard zijn gebleven. Aanvankelijk stond deze

De houten gevel aan de Lange Delft te Middelburg is in 1888 verplaatst naar de westzijde van het pand Wagenaarstraat 1 in Middelburg. Aquarel, 1816. Zeeuws Archief, Zeeuws Genootschap, *Zelandia Illustrata*, II-716.

voor een pand aan de Lange Delft. Het Zeeuws Genootschap kreeg het object in 1888 geschenken en het verhuisde toen naar de westkant van het pand Wagenaarstraat 1, een pand dat het Genootschap in datzelfde jaar kocht. Tot 1976 was het in gebruik als Genootschapsmuseum.

Op de website van het Genootschap staat een uitgebreid artikel over de restauratie van de gevel.